



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Ticaret Bakanı Ömer Bolat** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

Kamuoyuna yansıyan haberlerde, Türkiye'nin en büyük elektronik ticaret platformlarından biri olan Trendyol'da uzun süredir faaliyet gösteren ve ağırlıklı olarak Kürtçe kitaplar ile Kürt kültürüne ilişkin yayın ve ürünlerin satışını yapan Mirza Kitap Hobi adlı satıcı mağazasının kapatıldığı, yaklaşık 1.200-1.300 ürünün satıştan kaldırıldığı ve satıcıya verilen ihlal puanları nedeniyle ticari faaliyetinin fiilen sonlandırıldığı iddia edilmiştir.

İddialara göre; başlığında veya içeriğinde "Kürt" ve "Kürdistan" ifadeleri bulunan çok sayıda kitap ile Kürtçe yazılı çeşitli kültürel ürünlerin platform tarafından satışa kapatıldığı ileri sürülmektedir. Mağaza sahibi, yaptığı itirazların sonuçsuz bırakıldığını, aynı ürünlere ilişkin farklı gerekçelerle peş peşe ret kararları verildiğini ve kararların şeffaf biçimde gerekçelendirilmediğini ifade etmektedir. Bu kapsamda, Celal Talabani'nin yaşamını konu alan Mam Celal: Kürdistan'a Adanmış Bir Hayat isimli kitabın önce başlığındaki ifade gerekçe gösterilerek reddedildiği, başlık değiştirildikten sonra ise bu kez kapak görseli gerekçe gösterilerek yeniden satışa kapatıldığı kamuoyuna yansımıştır. İddialara konu ürünler arasında kitapların yanı sıra Kürtçe yazılı kupa, tablo, poster ve benzeri kültürel ürünlerin de bulunduğu; bu ürünlerin önemli bir bölümünün platform tarafından yayından kaldırıldığı belirtilmektedir.

Söz konusu iddialar yalnızca bir satıcının ticari faaliyetleriyle sınırlı değildir. Günümüzde milyonlarca yurttaşın kitaplara, kültürel ürünlere ve farklı düşüncelere erişimi büyük ölçüde elektronik ticaret platformları üzerinden gerçekleşmektedir. Bu nedenle bu platformların ürün kaldırma, içerik denetimi ve mağaza kapatma uygulamalarının hangi hukuki ölçütlere göre yürütüldüğü, bu kararların nesnel, şeffaf ve denetlenebilir olup olmadığı kamu yararını yakından ilgilendirmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Bakanlığınızın, Trendyol bünyesinde faaliyet gösteren Mirza Kitap Hobi adlı satıcı mağazasının kapatıldığı ve çok sayıda ürününün satıştan kaldırıldığı yönündeki kamuoyuna yansıyan iddialardan bilgisi var mıdır?
- 2- Bakanlığınız, söz konusu iddialar hakkında resen veya başvuru üzerine herhangi bir inceleme ya da denetim başlatmış mıdır? Başlatılmış ise incelemenin kapsamı ve sonucu nedir?

- 3- 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılarının satıcı mağazalarını kapatma, ürün kaldırma ve ihlal puanı uygulamalarına ilişkin işlemleri Bakanlığınız tarafından hangi usul ve esaslar çerçevesinde denetlenmektedir?
- 4- Son beş yıl içerisinde elektronik ticaret platformlarının mağaza kapatma, ürün kaldırma veya satıcı hesaplarını askıya alma işlemlerine ilişkin Bakanlığınıza kaç başvuru yapılmıştır? Bu başvuruların kaç haklı bulunmuş, kaç hakkında idari işlem tesis edilmiştir?
- 5- Son beş yıl içerisinde elektronik ticaret platformları hakkında dil, kültürel kimlik veya kültürel içerik temelinde ayrımcılık yapıldığı iddiasıyla Bakanlığınıza yapılmış herhangi bir başvuru bulunmakta mıdır? Bulunmakta ise başvuru sayısı, başvuruların konusu ve sonuçları nelerdir?
- 6- Elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılarının ürün kaldırma ve mağaza kapatma kararlarında kullandıkları otomatik filtreleme sistemleri, algoritmalar veya içerik denetim mekanizmaları Bakanlığınız tarafından herhangi bir denetime veya raporlama yükümlülüğüne tabi tutulmakta mıdır?
- 7- Bakanlığınız, elektronik ticaret platformlarının satıcılara yönelik ürün kaldırma, mağaza kapatma ve benzeri yaptırım kararlarında açık, somut ve denetlenebilir gerekçe sunmalarını, satıcıların etkili bir itiraz mekanizmasına erişimini ve karar süreçlerinin şeffaf biçimde yürütülmesini sağlamaya yönelik herhangi bir yasal veya idari düzenleme hazırlığı içerisinde midir?
- 8- Bakanlığınız, elektronik ticaret platformlarında faaliyet gösteren satıcıların ticaret özgürlüğü ile ifade özgürlüğü ve kültürel haklarının korunmasına yönelik denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi veya yeni düzenlemeler yapılması yönünde herhangi bir çalışma yürütmekte midir?